

Slavistický ústav Jána Stanislava Slovenskej akadémie vied
Slovenský komitét slavistov

SLOVENSKÁ AKADÉMIA VIED
SLAVISTICKÝ ÚSTAV JÁNA STANISLAVA SAV
SLOVENSKÝ KOMITÉT SLAVISTOV

EDITORI:

Mgr. Katarína Žeňuchová, PhD.

Doc. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc.

RECENZENTI:

Doc. PhDr. Erika Brtáňová, CSc.

PhDr. Jana Pospíšilová, PhD.

**ĽUDOVÁ PROZAICKÁ TRADÍCIA
VO SVETLE VIED
O KULTÚRE A UMENÍ**

SLAVISTICKÝ ÚSTAV JÁNA STANISLAVA SAV
SLOVENSKÝ KOMITÉT SLAVISTOV

BRATISLAVA 2009

© Slavistický ústav Jána Stanislava SAV
Slovenský komitét slavistov

ISBN 978-80-969992-8-6
EAN 9788096999286

Obsah

Slovo na úvod	7
Katarína Žeňuchová K aktuálnym výsledkom výskumu slovenskej ľudovej prózy na prelome 19. a 20. storočia	9
Hana Hlôšková Ku kontextom prístupu Štefana Mišíka k folklóru	27
Ján Michálek Jozef Ľudovít Holuby v dejinách slovenskej etnografie a folkloristiky	47
Zuzana Profantová Ľudová próza v pozornosti vedeckých disciplín na prelome 19. a 20. storočia	53
Viera Gašparíková Študiijná cesta Izmaila I. Sreznevského po Slovensku vo vzťahu k ľudovej próze	65
Jana Pácalová Prostonárodné slovenské povesti Pavla Dobšinského	79
Вікторыя Ляшук Пытанні параўнання фальклорных тэкстаў: запісы „Čert slúži” П. Добшынскага, „[Čert sluhom]” С. Цамбела і „Чорт-злодзей” Е. Р. Раманова.....	109
Mikuláš Mušíka Volodymyr Hnat'uk – prvý bádateľ ľudovej prózy Rusínov-Ukrajincov Slovenska.....	123

Viera Kováčová

Sotácke nárečia severovýchodného Zemplína v kontexte
zberateľskej činnosti ľudovej prozaickej tradície Jána Šárgu..... 131

Peter Žeňuch

Niekoľko poznámok k anonymnej próze
v cyrilských rukopisoch 18. storočia v karpatskom prostredí..... 149

Renáta Hlavatá

Východiská k problematike historizmu
v literárnovednom a lingvistickom výskume..... 169

Dagmar Podmaková

Hommage à rozprávka 189

Predslov

Výskum ľudovej rozprávačskej tradície v historickej perspektíve je súčasťou komplexných interdisciplinárnych výskumov. Ľudová prozaická tradícia je živým organizmom národnej kultúry, v ktorej sa odráža kultúrne i jazykové vedomie jej nositeľov a interpretov.

Predložený súbor vedeckých štúdií sumarizuje doterajšie poznatky o starších obdobiach výskumu ľudovej prózy získané v rámci interdisciplinárnych vedeckých projektov riešených v Slavistickom ústave Jána Stanislava SAV a zároveň ponúka pomerne ucelený pohľad na výskum a zbieranie ľudovej prózy na prelome 19. a 20. storočia na Slovensku v období formovania základov profesionálnych vedných disciplín.

Dvanásť autori predkladajú pohľad do dejín etnologických a folkloristických výskumov na prelome 19. a 20. storočia s dôrazom na interdisciplinárne presahy do dialektológie a literárnej vedy. Na príklade viacerých osobností (S. Cambel, Š. Mišík, A. Kmeť, V. Ľ. Rizner, O. Broch, J. Šárka, I. I. Sreznevský, V. Hnaťuk) sa z hľadiska folkloristických a dialektologických prístupov i z pohľadu literárnej histórie pertraktujú vybrané aspekty vzťahu ľudovej a anonymnej prózy. Súbor štúdií dopĺňajú aj názory na uplatňovanie sa rozličných podôb ľudovej prózy v divadelnej a rozhlasovej produkcii a tiež teoretické úvahy o novom historizme.

Katarína Žeňuchová – Peter Žeňuch